

KARIN EDMARK GÖR ETT INLÄGG I 3:12-DEBATTEN:

Höginkomsttagare tjänar mest på 3:12-reglerna

Skattepremien av att bilda fåmansbolag är störst för företag med höga inkomster. Det är även höginkomsttagarna som tjänar på förenklingsregeln för kapitalutdelning. Det skriver Karin Edmark, forskare vid Institutet för näringslivsforskning med anledning av 3:12-debatten.

Beskattningen av småföretag är ett ämne som väcker starka känslor, och hur skatten påverkar företagens beslut och villkor är ofta föremål för debatt, senast i artiklarna om 3:12-reglerna och inkomstomvandling i Balans nr 8-9 och 10/2012.

Rapporten av Anette Alstadsæter och Martin Jacob, som den första av artiklarna bygger på, är en i mitt tycke intressant och gedigen undersökning, som väl utnyttjar de rika registerdata som finns tillgängliga för forskning i Sverige. Men låt mig också säga att jag är medveten om att den stora majoriteten av företagare startar eget för att driva en verksamhet de tror på, inte i syfte att undvika skatt.

Eftersom 3:12-reglerna under det senaste decenniet gått från att vara mycket illa omtyckta till att vara ganska förmånliga, är det ändå väl motiverat att undersöka hur detta påverkar företagens villkor och företagens beslut. Alstadsæter och Jacobs rapport är ett intressant bidrag på området, men det finns naturligtvis flera dimensioner att studera.

Jag har, tillsammans med min medförfattare Roger Gordon, undersökt hur förändringarna av 3:12-reglerna påverkat beskattningen av ägare av fåmansbolag. Vi beräknar den effektiva skattesats som möter ägare av fåmansbolag respektive enskilda näringsidkare under perioden 2004–2009.

Resultatet visar att en företagare med höga inkomster, samt högt eget kapital och/eller

” ... företagare startar eget för att driva en verksamhet de tror på, inte i syfte att undvika skatt.

höga lönesummor, kraftigt kan sänka sin skatt genom att välja fåmansbolag som organisationsform i stället för enskild firma. Denna skattepremie av att bilda bolag ökar starkt efter reformerna av 3:12-reglerna 2006. För företagare med låga inkomster är dock skatten ungefär densamma oberoende av vilken organisationsform man väljer, och företagare med mycket låga inkomster tjänar till och med något skattemässigt på att välja enskild firma.

När vi applicerar skatteberäkningarna på ett dataunderlag över ägarledda företag från Statistiska centralbyrån, ser vi att de företagare som får en större skattepremie av att vara fåmansbolag jämfört med enskild firma, också oftare väljer fåmansbolag som organisationsform, och vice versa. Detta samband kvarstår också då vi kontrollerar för andra faktorer som kan påverka valet av organisationsform.

Våra resultat kan relateras till Alstadsæter och Jacobs artikel. De pekar särskilt på risken för inkomstomvandling genom förenklingsregeln för kapitalutdelning från fåmansbolag. Enligt denna regel får upp till 2,75 inkomstbasbelopp tas ut som kapitalinkomst till 20 procent skatt, oberoende av nivån på eget kapital och lönesummor i företaget. Man behöver alltså inte bedriva

någon omfattande verksamhet för att ta del av utdelningsutrymmet.

I ljuset av detta är det intressant att notera att för individer med låga och medelhöga inkomster ger arbetsinkomstbeskattningen ändå en lägre skattesats, i synnerhet efter införandet av jobbskatteavdraget, och i synnerhet om man tar hänsyn till att sociala avgifterna delvis ger upphov till ökade förmåner i socialförsäkringssyste-

met. För en fåmansbolagsägare med låga eller medelhöga inkomster torde förenklingsregeln alltså inte göra så stor skillnad för inkomsten efter skatt.

Detta betyder i sin tur att en begränsning av utdelningsutrymmet enligt förenklingsregeln skulle kunna införas utan att det skulle ge några större inkomsteffekter för företagare med små eller medelstora inkomster.

I det perspektivet är det välkommet att regeringen sedan 1 januari i år begränsat

förenklingsregeln så att en företagare kan använda den för inkomster från bara ett, och inte flera, fåmansbolag. För att minska risken för inkomstomvandling finns det dock anledning att överväga en sänkning av nivån på utdelningsutrymmet enligt förenklingsregeln, i stället för att, som man gjort de senaste åren, höja den. 

Karin Edmark är forskare vid Institutet för näringslivsforskning, IFN.